

เพื่อเผยแพร่ทันที

รายงานฉบับใหม่กระตุ้นให้เกิดการปกป้องเส้นทางน้ำสายสำคัญของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

นครหลวงเวียงจันทน์, สปป.ลาว วันที่ 15 มีนาคม พ.ศ. 2565 – รายงานฉบับใหม่ได้เรียกร้องให้มี “การทูตด้านน้ำ” อย่างเร่งด่วนเพื่อปกป้องแม่น้ำโขงซึ่งเป็นแม่น้ำที่ใหญ่ที่สุดในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้จากผลกระทบต่างๆที่เกิดขึ้นจากโครงการสิ่งก่อสร้างพื้นฐานและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืนสำหรับคนนับล้านทั่วทั้งภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง

คณะกรรมการแม่น้ำโขง (MRC) ซึ่งประกอบด้วย กัมพูชา สปป.ลาว ไทย และเวียดนาม ได้เผยแพร่ “รายงานความสำเร็จ” สำหรับยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาลุ่มแม่น้ำโขงตอนล่าง ปี พ.ศ. 2559-2563 ซึ่งรายงานฉบับดังกล่าวได้ระบุถึงความสำเร็จด้านใหม่อันเกี่ยวเนื่องกับความร่วมมือแม่น้ำโขง โดยได้เน้นย้ำถึงความสำคัญ ผลการดำเนินการ และตัวชี้วัดสำคัญ โดยรายงานฉบับนี้จะช่วยกระตุ้นจิตสำนึกของภูมิภาคให้ตระหนักและมองเห็นว่า การพัฒนาในลุ่มน้ำรวมถึงอุทกภัยและภัยแล้งที่รุนแรงขึ้นเรื่อยๆ ล้วนส่งผลกระทบต่อลุ่มแม่น้ำโขงตอนล่างทั้งในด้านบวกและด้านลบอย่างไร

กิจกรรมเหล่านี้ได้กระตุ้นให้ประเทศภาคีสมาชิกดำเนินการตามขั้นตอนที่ไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อน รวมถึงการร่วมมือกับสองประเทศเพื่อนบ้านด้านเหนือน้ำ คือ ประเทศจีนและเมียนมาร์ รายงานซึ่งมีจำนวน 174 หน้านี้ยังมุ่งหวังที่จะเผยแพร่บทเรียนที่ได้รับจากการดำเนินงานที่ผ่านมาอีกด้วย ในบรรดาบทเรียนต่าง ๆ ซึ่งขณะนี้ได้ถูกนำมาใช้กับแผนยุทธศาสตร์ของคณะกรรมการแม่น้ำโขง ปี พ.ศ. 2564 - 2568 และยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาลุ่มแม่น้ำโขงตอนล่าง ปี พ.ศ. 2564-2573 ทั้งนี้ รายงานฉบับดังกล่าวได้แนะนำว่า นักวางแผนและผู้กำหนดนโยบายควรใช้ข้อมูลที่ทันสมัยและองค์ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์เป็นสิ่งขับเคลื่อนในกระบวนการการตัดสินใจ

ฯพณฯ พลเอกประวิตร วงษ์สุวรรณ รองนายกรัฐมนตรีของประเทศไทย ซึ่งดำรงตำแหน่งประธานคณะกรรมการแม่น้ำโขงในปี พ.ศ. 2564 กล่าวว่า - ยังคงมีสิ่งที่จะต้องทำอีกมากในวันนี้ เพื่อดำเนินการตามมาตรการและบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ

“การเปลี่ยนแปลงด้านสภาพภูมิอากาศก่อให้เกิดผลกระทบอย่างลึกซึ้งต่อความเป็นอยู่ที่ดีทางสังคมและเศรษฐกิจในลุ่มน้ำโขงตอนล่างซึ่งแสดงถึงความท้าทายอย่างต่อเนื่องสำหรับผู้กำหนดนโยบาย” ฯพณฯ พลเอกประวิตร วงษ์สุวรรณ ซึ่งเป็นประธานคณะกรรมการแม่น้ำโขงแห่งชาติไทยได้กล่าว “เวทีการทูตด้านน้ำจึงมีความสำคัญมากขึ้นในภูมิภาคของเราโดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับจำนวนโรงไฟฟ้าพลังน้ำและโครงการโครงสร้างพื้นฐานทางน้ำอื่น ๆ รวมถึงกิจกรรมการพัฒนา ที่เพิ่มสูงขึ้น”

ด้วยเหตุนี้ ทางคณะกรรมการแม่ข่ายจึงแก้ไขกรอบตัวชี้วัดสำหรับปัจจัยห้าด้านในการจัดการลุ่มน้ำ ได้แก่ สิ่งแวดล้อม สังคม เศรษฐกิจ การเปลี่ยนแปลงด้านสภาพภูมิอากาศและความร่วมมือ เมื่อใช้ตัวชี้วัดเหล่านี้ร่วมกันจะช่วยให้เห็นภาพที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้นของสถานะและแนวโน้มของผลกระทบและโอกาสต่อการพัฒนา

รายงานได้กล่าวถึงตัวอย่างการดำเนินงานของศูนย์บริหารจัดการอุทกภัยและภัยแล้งระดับภูมิภาค โดยในปี พ.ศ. 2560 ได้มีการขยายการดำเนินงานให้ครอบคลุมถึงการพยากรณ์ภัยแล้ง ซึ่งความสามารถในการคาดการณ์นี้ช่วยปกป้องชีวิตและทรัพย์สินของผู้ที่อาศัยอยู่ในลุ่มแม่ข่าย สิ่งที่น่าสังเกตเป็นพิเศษคือการคาดการณ์ที่ได้รับการปรับปรุงนี้เป็นผลผลิตของความสัมพันธ์ระดับภูมิภาคที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับกรุงปักกิ่งของประเทศจีน ซึ่งเป็นครั้งแรกที่ประเทศจีนได้ตกลงที่จะแบ่งปันข้อมูลอุทกวิทยาในฤดูแล้ง

ดร.อัน พิช ฮัทดา ประธานคณะเจ้าหน้าที่บริหารของสำนักงานเลขาธิการ คณะกรรมการแม่ข่ายในขณะนั้น ตั้งข้อสังเกตถึงความร่วมมือที่สำคัญอื่น ๆ ในคำนำของรายงานฉบับนี้ว่า “เราได้สร้างความร่วมมือกับศูนย์น้ำความร่วมมือด้านข้าง-แม่ข่าย และปรับปรุงความร่วมมือกับสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (อาเซียน)” ซึ่งความร่วมมือดังกล่าวได้ส่งผลประโยชน์แล้ว โดยคณะกรรมการแม่ข่ายและอาเซียนได้จัดการประชุม “การเจรจาเรื่องความมั่นคงทางน้ำ” ครั้งแรกขึ้นเมื่อปีที่แล้ว เพื่อสร้างแรงบันดาลใจในการแก้ปัญหาโดยใช้นวัตกรรมใหม่เพื่อรับมือกับความท้าทายที่จะเกิดขึ้นกับความมั่นคงทางน้ำ

จะเห็นได้ว่า ปัจจุบันกลุ่มภาคีสมาชิกในลุ่มแม่ข่ายได้แสดงให้เห็นความมุ่งมั่นในการขับเคลื่อนคณะกรรมการแม่ข่ายอย่างเต็มที่ ซึ่งก่อนปี พ.ศ. 2559 องค์กรมีประธานคณะเจ้าหน้าที่บริหารเป็นชาวต่างชาติ และมีเจ้าหน้าที่ต่างประเทศจำนวนมากในสำนักเลขาธิการ แต่ในปี พ.ศ. 2559 คณะกรรมการแม่ข่ายได้แต่งตั้ง ดร.ฟาม ดวน ฟาน เป็นประธานคณะเจ้าหน้าที่บริหารคนแรกที่มาจากประเทศภาคีสมาชิก ยิ่งไปกว่านั้น สัญญาอย่างหนึ่งของการปฏิรูปองค์กรที่ประสบความสำเร็จ คือ ในวันที่ทีมงานบริหารทั้งหมดประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญจากสี่ประเทศ ซึ่งนำโดย ดร.อานุลัก กิตติคุณ ประธานคณะเจ้าหน้าที่บริหารคนปัจจุบัน ในการประชุมสุดยอดผู้นำลุ่มน้ำโขงตอนล่างครั้งที่ 3 ในปี พ.ศ. 2561 นายกรัฐมนตรีของทั้งสี่ประเทศไม่เพียงแต่ยืนยันอำណิและภารกิจอันเป็นเอกลักษณ์ของคณะกรรมการแม่ข่ายเท่านั้น แต่รวมถึงประเทศจีนและเมียนมาร์ต่างก็ได้ให้คำมั่นว่าจะร่วมมือกัน

เมื่อมองไปยังอนาคต จุดเด่นอย่างหนึ่งของแผนยุทธศาสตร์ของคณะกรรมการแม่ข่ายปี พ.ศ. 2564 - 2568 คือ กลุ่มผู้เชี่ยวชาญในลุ่มน้ำร่วมซึ่งเป็นตัวแทนของทั้งหกประเทศในลุ่มแม่ข่าย โดยกลุ่มผู้เชี่ยวชาญต่าง ๆ จะให้การสนับสนุนด้านเทคนิคสำหรับการวางแผนเชิงรุก ระบบตรวจสอบและสารสนเทศแบบบูรณาการ และการประสานงานการดำเนินงานลุ่มน้ำ และจากการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียใน

สถาบันและการสื่อสารในช่วงห้าปีที่ผ่านมา นั้น คณะกรรมการแม่น้ำโขงจะยังคงส่งเสริมกระบวนการ
ปรึกษาหารือล่วงหน้าที่เปิดกว้างและครอบคลุมกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหมด ซึ่งจะช่วยให้ประชาชน
สามารถมีส่วนร่วมเชิงรุกได้ โดยปฏิสัมพันธ์เหล่านี้ได้นำไปสู่การปรึกษาหารือที่ประสบความสำเร็จของ
โครงการเขื่อนไฟฟ้าพลังน้ำแห่งใหม่สามแห่ง

บันทึกบรรณาธิการ:

คณะกรรมการแม่น้ำโขงเป็นองค์กรระหว่างหน่วยงานรัฐบาลซึ่งก่อตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2538 เพื่อการเจรจา
และความร่วมมือในระดับภูมิภาคพื้นที่ลุ่มแม่น้ำโขงตอนล่าง โดยถูกก่อตั้งขึ้นจากข้อตกลงแม่น้ำโขง
ระหว่าง กัมพูชา สปป.ลาว ประเทศไทยและเวียดนาม องค์กรดังกล่าวเป็นเวทีระดับภูมิภาคในการเจรจา
ต่อรองด้านทรัพยากรน้ำ และเป็นศูนย์กลางข้อมูล องค์กรความรู้ในด้านการพัฒนา การบริหารจัดการทรัพยากร
น้ำอย่างยั่งยืนของภูมิภาค

สำหรับข้อมูลเพิ่มเติม โปรดติดต่อ:

Mr Sopheak Meas, เจ้าหน้าที่สื่อสารองค์กร
สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการแม่น้ำโขง
อีเมล : sopheak@mrcmekong.org
โทรศัพท์มือถือ: +856 20 92479737